

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/35/2019
Identifikačné číslo spisu: 8115224874
Dátum vydania rozhodnutia: 12.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8115224874.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: B. K., nar. XX. Z. XXXX., bytom E., zastúpenej JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., advokátka, so sídlom Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Obec Jarovnice, so sídlom Jarovnice 223, 082 63 Jarovnice, IČO: 00 327 212, zastúpenému advokátom JUDr. Mgr. Radimom Komkom, LL.M, so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, o zaplatenie 399,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 22Cb/67/2015, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 17. januára 2019, č. k. 1Cob/1/2019-126, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 17. januára 2019, č. k. 1Cob/1/2019-126 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením zo 17. januára 2019, č. k. 1Cob/1/2019-126 odmietol odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) zo 6. júna 2018, č. k. 22Cb/67/2015-92, ktorým okresný súd žalobu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Odvolací súd uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol žalobkyni doručený dňa 8. augusta 2018, ktorá podala odvolanie dňa 27. augusta 2018. Lehota na podanie odvolania však podľa krajského súdu uplynula dňa 23. augusta 2018. Z uvedeného dôvodu odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol podľa ustanovenia § 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) ako oneskorene podané.

2. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dňa 15. marca 2019 dovolanie, ktorým žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala dovolateľka z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

2.1. V odôvodnení dovolania uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie nebol doručený do dátovej schránky jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. Sabíny Hodoňovej, PhD. s URI adresou 42224501, ale do súkromnej schránky, ktorej URI adresa je tvorená jej rodným číslom, ktoré nie je uvedené na

žiadnom mieste v spise vedenom v danej veci. Povinnosťou súdov je doručovať písomnosti elektronicky do tej schránky, s ktorou daná písomnosť súvisí. Doručenie písomnosti súvisiacej so zastupovaním klienta advokáta do súkromnej schránky advokáta je podľa dovolateľky vadným doručovaním.

2.2. Zároveň žalobkyňa skonštatovala, že doručenie nemôže byť účinné, ak je písomnosť doručená do súkromnej schránky osoby, ktorá má inak právo preberať písomnosti uložené v schránke advokátskej kancelárie. Ak by aj bolo možné dospieť k záveru, že aj vadne doručená zásielka sa môže považovať za doručovanú riadne z dôvodu, že bola doručená do schránky patriacej osobe, ktorá je oprávnená zo schránky písomnosti vyberať, nemožno dospieť k záveru, že v prípade takého vadného doručovania je možné uplatňovať fikciu doručenia. Pri použití takého výkladu by totiž za účinné doručenie advokátskej kancelárii mohlo byť považované aj doručenie do súkromných schránok advokátskych koncipientov advokátskej kancelárie, ktorí disponujú oprávnením preberať písomnosti uložené v elektronickej schránke advokátskej kancelárie.

3. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne je dôvodný.

5. Dovolací súd opakovane vo svojej staršej judikatúre konštatoval, že o znemožnenie realizácie procesných oprávnení strany sporu konať pred súdom ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (vid' najmä R 23/1994 a R 4/2003, ale aj 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/142/2013). Aj podľa súčasnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu dochádza k naplneniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a zároveň k založeniu prípustnosti dovolania podľa uvedeného zákonného ustanovenia postupom odvolacieho súdu, ktorý sa odmietne zaoberať meritom veci tým, že odmietne odvolanie, hoci na to neboli splnené zákonné predpoklady (vid' napr. 2Cdo/195/2018, 3Cdo/34/2017, 3Cdo/58/2019, 5Cdo/65/2018, 7Cdo/101/2018, 8Cdo/7/2018, 10bdo/97/2018, 20bdo/34/2018 a 30bdo/73/2016).

6. Predmetom dovolacieho prieskumu tak bolo posúdiť, či boli naplnené zákonné predpoklady pre odmietnutie odvolania žalobkyne proti rozsudku okresného súdu ako odvolania podaného oneskorene.

6.1. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený právnej zástupkyňi žalobkyne s použitím fikcie doručenia dňa 8. augusta 2018.

7. Podľa ustanovenia § 223 ods. 1 C.s.p., rozsudok súd doručuje stranám do vlastných rúk.

7.1. Podľa ustanovenia § 110 ods. 1 C.s.p., ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Písomnosť sa doručuje aj strane, ak strana má osobne v konaní niečo vykonať alebo ak o tom súd rozhodne s ohľadom na povahu veci. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj procesné poučenia vydané súdom sa doručujú iba zástupcovi.

8. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov [zákon o e-Governmente (ďalej len „zákon o e-Governmente“)], elektronické schránky sa zriaďujú orgánu verejnej moci, právnickej osobe, fyzickej osobe, podnikateľovi, subjektu medzinárodného práva, organizačnej zložke alebo organizácii podľa § 12 ods. 6 a tým, o ktorých to ustanoví osobitný predpis.

8.1. Podľa § 12 ods. 2 zákona o e-Governmente, každému je možné zriadiť len jednu elektronickú schránku pre jedno právne postavenie. Ak je majiteľ elektronickej schránky súčasne osobou vo viacerých právnych postaveniach, zriaďuje sa mu elektronická schránka pre každé z týchto právnych postavení.

8.2. Podľa § 12 ods. 4 zákona o e-Governmente, elektronickú schránku zriadi správca modulu elektronických schránok

b/ bezodkladne po tom, ako sa dozvie o vzniku oprávnenia na podnikanie fyzickej osoby, ak ide o elektronickú schránku fyzickej osoby podnikateľa,

c/ v deň, keď fyzická osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky, dosiahne 18. rok veku, ak ide o elektronickú schránku fyzickej osoby, ktorá nie je podnikateľom.

8.3. Podľa § 13 ods. 4 zákona o e-Governmente, na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom alebo autentifikačný certifikát podľa § 22aa spôsobom podľa § 22a, ktoré boli pridelené alebo vydané majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie. Osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou

a/ fyzickej osoby je fyzická osoba, pre ktorú bola elektronická schránka zriadená,

b/ fyzickej osoby podnikateľa je fyzická osoba podnikateľ, pre ktorú bola elektronická schránka zriadená.

8.4. Podľa § 29 ods. 1 prvá veta zákona o e-Governmente, elektronické podanie a elektronický úradný dokument sa doručuje elektronicky, pričom miestom na elektronické doručovanie je elektronická schránka, ktorá je aktivovaná.

8.5. Do vlastných rúk sa elektronicky doručujú elektronické dokumenty, ktoré sú podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožné s dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručujú do vlastných rúk (ods. 2).

8.6. Doručením do vlastných rúk sa na účely elektronického doručovania rozumie doručenie, pri ktorom sa vyžaduje potvrdenie doručenia zo strany adresáta alebo osoby, ktorej je podľa osobitných predpisov možné doručovať namiesto adresáta (ďalej len "prijímateľ"), formou elektronickej doručenky odoslanej odosielateľovi (ods. 3).

8.7. Podľa § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente, elektronickou doručenkou sa rozumie elektronický dokument obsahujúci údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronického doručenia, identifikátor osoby prijímateľa, identifikátor osoby odosielateľa a identifikáciu elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov, ktoré sa elektronicky doručujú; identifikácia elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov musí zabezpečiť vytvorenie logickej väzby na túto správu a dokumenty, ktoré obsahuje.

8.8. Podľa § 32 ods. 5 písm. b/ zákona o e-Governmente, elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručení, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

8.9. Podľa § 82l ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch, orgán verejnej moci, advokát, súdny exekútor, notár a správca sú povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom.

9. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak je strana zastúpená advokátom, je povinnosťou súdu doručiť rozsudok do vlastných rúk advokátovi strany. Zároveň podľa zákona o e-Governmente je súd povinný doručovať písomnosti advokátovi do elektronickej schránky advokáta, aby bolo doručenie rozsudku účinné.

9.1. Prítom je povinnosťou doručujúceho súdu pri doručovaní písomnosti advokátovi, ktorý je fyzickou osobou, dbať na to, že takáto osoba môže mať podľa § 12 ods. 4 zákona o e-Governmente zriadené viaceré elektronické schránky, a to jednu elektronickú schránku ako fyzická osoba, a ďalšiu elektronickú schránku, ktorú má zriadenú v súvislosti s výkonom advokácie, a ktorú používa na účel elektronickej komunikácie so súdom s poukazom na znenie § 82l ods. 3 zákona o súdoch v spojení s § 13 ods. 4 písm. b/ zákona o e-Governmente.

9.2. Jedine v prípade, ak je rozsudok súdu doručovaný do elektronickej schránky advokáta, je možné považovať rozsudok za účinne doručený, vrátane následkov spojených s uplynutím úložnej lehoty podľa § 32 ods. 5 písm. b/ zákona o e-Governmente (t. j. doručením rozsudku s fikciou doručenia).

10. Naopak v situácii, ak súd doručí rozsudok advokátovi - fyzickej osobe do súkromnej elektronickej

schránky, ktorá nie je zriadená na výkon advokátskeho povolania, a ktorá nie je určená na elektronickú komunikáciu so súdmi (a s inými orgánmi verejnej moci), je takýto postup súdu nesprávny a s takýmto doručením nemôžu byť spojené následky predpokladané ustanovením § 35 ods. 5 písm. b/ zákona o e-Governmente v prípade márneho uplynutia úložnej lehoty.

11. Advokátka JUDr. Sabína Hodoňová, PhD. - ktorá v predmetnej veci zastupuje žalobkyňu - má adresu elektronickej schránky: P., ako to vyplýva aj z údajov obsiahnutých v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, ktoré sú verejne dostupné na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory: <https://Y..>

11.1. Uvedenú adresu elektronickej schránky používala právna zástupkyňa žalobkyne na elektronickú komunikáciu so súdom, nakoľko z nej odoslala súdu prvej inštancie ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, na ktorom bol následne vyhlásený rozsudok (viď č. l. 87 - 90 spisu), odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie (viď č. l. 95 - 101 spisu) a aj dovolanie proti uzneseniu krajského súdu (viď č. l. 130 - 142 spisu).

11.2. Okresný súd napriek uvedenému doručoval rozsudok právnej zástupkyne žalobkyne do elektronickej schránky prijímateľa: Q., pričom v zmysle elektronickej doručky bol rozsudok doručený adresátovi fikciou doručenia v dôsledku uplynutia úložnej lehoty. Do uvedenej elektronickej schránky pritom okresný súd doručoval aj predvolanie na pojednávania uskutočnené dňa 25. apríla 2018 a dňa 6. júna 2018.

12. Z vyššie uvedeného má dovolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie pri doručovaní rozsudku zo 6. júna 2018 právnej zástupkyne žalobkyne pochybil, keď ho doručil do súkromnej elektronickej schránky zástupkyne žalobkyne, a nie do elektronickej schránky, ktorú mala zriadenú v súvislosti s výkonom právnického povolania, ktorej adresa je verejne dostupná, a ktorú (aj pred doručovaním rozsudku) použila na elektronickú komunikáciu s okresným súdom.

12.1. Doručenie rozsudku tak nebolo vykonané v súlade so zákonom o e-Governmente a nevyhovuje ani ustanoveniu § 110 ods. 1 C.s.p., keďže aj uvedené ustanovenie vyžaduje, aby súd doručil písomnosť na adresu zástupcu so splnomocnením pre celé konanie. V danom prípade je takouto adresou elektronickej adresy advokátky JUDr. Sabíny Hodoňovej, PhD. P.12.2. Vzhľadom k tomu, že okresný súd rozsudok zo 6. júna 2018 nedoručoval právnej zástupkyne žalobkyne, nebol predmetný rozsudok doposiaľ žalobkyne účinne doručený, a preto jej nezačala ani plynúť lehota na podanie odvolania proti nemu.

12.3. S doručením rozsudku do súkromnej elektronickej schránky fyzickej osoby JUDr. Sabíny Hodoňovej okresným súdom prostredníctvom fikcie doručenia tak nemôžu byť spojené žiadne právne dôsledky (vrátane prípadného plynutia lehoty na podanie odvolania).

13. Predmetné závažné pochybenie okresného súdu pri doručovaní rozsudku žalobkyne (jej právnej zástupkyne) neodstránil ani krajský súd, ktorý pri počítaní lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie vychádzal od dňa, kedy mali nastať účinky fikcie doručenia spojené s doručovaním rozsudku do súkromnej elektronickej schránky právnej zástupkyne žalobkyne.

13.1. Záver odvolacieho súdu o doručení rozsudku súdu prvej inštancie žalobkyne dňa 8. augusta 2018 vyhodnotil dovolací súd ako nesprávny, nakoľko na použitie fikcie doručenia podľa § 32 ods. 5 písm. b/ zákona o e-Governmente neboli splnené zákonné podmienky. Jej aplikácia by bola možná iba v prípade, ak by okresný súd doručoval rozsudok na elektronickú adresu právnej zástupkyne žalobkyne P..

14. Preto, ak odvolací súd v situácii - keď žalobkyne nebol ani ku dňu rozhodovania dovolacieho súdu účinne doručený rozsudok súdu prvej inštancie (viď bod 12. vyššie), v dôsledku čoho jej ani len nezačala plynúť lehota na podanie odvolania - odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, zaťažil konanie vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., keďže v dôsledku svojho nesprávneho procesného postupu v podobe odmietnutia odvolania bez splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia, znemožnil žalobkyne realizáciu jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

14.1. Dovolanie žalobkyne je preto nielen procesne prípustné, ale zároveň aj dôvodné.

15. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom je poznačené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., dovolací súd žalobkyňou napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

16. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

17. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.